

Det framgår av forsikringsbeviset om denne forsikringen er avtalt.

1. Hva forsikringen omfatter

1.1 Bygning

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Utvendig basseng/boblebad med tilknyttede ledninger inntil 500 000 kroner. • Bygningsmessige forandringer/påkostninger foretatt i avtaleperioden. Verdiøkningen skal meldes selskapet senest innen utløpet av avtaleperioden. • Kunstnerisk utsmykning av bygning. • For fritidsbolig utvides tap ved at boligen ikke kan brukes og tapt husleieinntekt til ubegrenset sum.	

2. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader inntruffet i forsikringstiden som framgår under og utgifter som følge av slike skader.

➤ Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

2.1 Vann

Dekkes	Dekkes ikke
<p>I tillegg til standardvilkårets punkt 4.2 erstattes følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vannskade som følge av utett tak når taket ikke er eldre enn 50 år. • Vannskade som følge av vann over terrengnivå som har trengt inn i utett bygning.	<ul style="list-style-type: none"> • Skade ved kondens. • Ved vanninntrenging gjennom utett bygning dekkes ikke skade på selve taket/veggen. Med dette menes alle sjikt inntil takstol-/spørre- eller stenderverk/bærende konstruksjon. • Utbedring av selve feilen/mangelen

2.2 Dyr

Dekkes	Dekkes ikke
<p>Skade på fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig erstattes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade som skyldes dyr. Med skade menes fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt. • Bekjempelse av skadedyr etter påvist aktivitet. Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør hvilken metode og skadedyrsfirma som skal benyttes.	<ul style="list-style-type: none"> • Skade eller bekjempelse som skyldes aktivitet som har startet før forsikringsavtalen begynte å løpe. • Skade som bare virker skjemmende på bygningens utseende. • Skade på bygningsisolasjon som ikke medfører påvist redusert isolasjonsevne, samt fjerning av rester og ekskrementer etter dyr i tilfeller hvor det ikke foreligger skade på bygning/bygningsdel. • Skade som skyldes kjæledyr. • Skade som skyldes insekter og bakterier.

2.3 Håndverker- og entreprenørfeil - Våtrom

Dekkes	Dekkes ikke
<p>Skade på våtrom som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje. <p>Forsikringen dekker skade oppdaget utenfor reklamasjonstiden, men også innenfor når utførende håndverker er konkurs.</p> <p>Følgeskade dekkes kun dersom det er reklamert i tide overfor håndverker. Ved utbetaling trer selskapet inn i sikredes rettigheter overfor håndverker eller andre</p> <p>skadevoldere for det utbetalte beløp. Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utbedring av selve feilen/mangelen. • Skade som skyldes feil og mangler som var kjent før forsikringen kjøpes. • Skade som skyldes bakterier og heksesot/kjemisk sverting. • Kosmetiske feil og skader som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger, knirk i gulv og merker. • Skade som skyldes arbeider utført av sikrede. • Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade. • Skade som skyldes arbeid som ikke kan dokumenteres utført av godkjent/autorisert håndverker/entreprenør og i henhold til teknisk forskrift gjeldende på utførelsestidspunkt.

2.4 Håndverker- og entreprenørfeil - Andre bygningskader

Dekkes	Dekkes ikke
<p>Skade på bygning som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade som følge av utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost eller tele. • Skade som følge av materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering. <p>Forsikringen dekker skade oppdaget utenfor reklamasjonstiden, men også innenfor når utførende håndverker er konkurs.</p> <p>Følgeskade dekkes kun dersom det er reklamert i tide overfor håndverker. Ved utbetaling trer selskapet inn i sikredes rettigheter overfor håndverker eller andre</p> <p>Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utbedring av selve feilen/mangelen. • Skade som skyldes feil og mangler som var kjent før forsikringen kjøpes. • Skade som skyldes hekkesot/kjemisk sverting. • Skade ved kondens. • Skade som skyldes at vann eller annen væske trenger inn i bygning fra drens-systemet. • Skade ved sopp, råte eller bakterier. • Kosmetiske feil og skader som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger, knirk i gulv og mindre hakk og merker. • Skade som skyldes arbeider utført av sikrede. • Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade. • Skade som skyldes arbeid som ikke kan dokumenteres utført av godkjent/autorisert håndverker/entreprenør og i henhold til teknisk forskrift gjeldende på utførelsestidspunkt. • Ved vanninntrenging gjennom utett bygning dekkes ikke skade på selve taket/veggen. Med dette menes alle sjikt inntil takstol-/sperre- eller stenderverk/bærende konstruksjon.

3. Erstatningsberegning

For erstatningsregler, se standardvilkåret punkt 5.

3.1 Skade over 75 prosent av gjenoppføringspris

Dersom bygningskaden fastsettes til mer enn 75 prosent av bygningens gjenoppføringspris, kan forsikringstaker kreve oppgjør for bygningskaden som om bygningen var totalskadet. Kostnader til rivning, rydding og prisstigning inngår ikke i gjenoppføringsprisen i denne sammenheng.

Det er en forutsetning at gjenverdiene er revet og fjernet innen 2 år etter skadetidspunktet.

4. Egenandel

Ved bekjempelse av skadedyr er egenandelen 2 000 kroner.

For øvrige egenandeler, se forsikringsbevis eller standardvilkåret punkt 6.

Standard bygningsforsikring

Vilkårs id: PBK-200.100-015 av 01.01.2024

Det framgår av forsikringsbeviset hvilken bygning denne forsikringen er avtalt for.

1. Hvem forsikringen gjelder for

- Forsikringstaker.
- Innehaver av tinglyst eiendomsrett og panterrett.
- Ved eierskifte gjelder forsikringen inntil ny eier har avtalt forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.
- Dersom innehaver av tinglyst eiendomsrett dør, trer dødsboet inn i avdødes sted som sikrede.

2. Hvor forsikringen gjelder

- På avtalt forsikringssted, se forsikringsbeviset.
- Naturskader og skader ved vind svakere enn storm som inntreffer på avtalt forsikringssted begrenset til Norge.

3. Hva forsikringen omfatter

Det framgår av forsikringsbeviset hva som er avtalt. I tillegg gjelder Generelle vilkår for forsikringen.

3.1 Bygning

Omfattes	Omfattes ikke
----------	---------------

Fremtind

<ul style="list-style-type: none"> • Bygning som framgår av forsikringsbeviset med fastmontert utstyr som er vanlig for bygningens formål. • Tilleggsbygninger inntil 10 kvm bruttoareal er dekket for brann og naturskader. • Bygningsmaterialer og -komponenter lagret midlertidig i bygning/container i Norge, som skal benyttes på den forsikrede bygning.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunstnerisk utsmykning.
---	---

3.2 Bygningens utvendige rør og ledninger med tilknyttet utstyr

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Utvendige rør og ledninger med tilknyttet utstyr fram til offentlig ledning eller brønn.	<ul style="list-style-type: none"> • Overvannsledning, infiltrasjonsledning, spredegrøft, brønn eller borehull.

3.3 Hageanlegg, utvendig vannbasseng og brygge

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Hageanlegg og tomt inntil 5 mål rundt forsikret bolig eller fritidsbolig. • Utvendig basseng og boblebad med tilknyttede ledninger med inntil 200 000 kroner. • Fast tre- og flytebrygge inkludert installasjoner tilhørende den forsikrede eiendom er omfattet med tilsammen inntil 100 000 kroner.	<ul style="list-style-type: none"> • Produksjonsskog, avling på rot, dyrket mark, beite og utmark. • Andel i fellesbrygge

3.4 Merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade på forsikret bygning

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Bygningsmessige merutgifter ved utbedring som skyldes offentlig påbud gitt med hjemmel i lov eller forskrift. For bygninger forsikret på førsterisiko er dekningen inntil 20 % av valgt forsikringssum. • Utgifter til rivning, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester. For bygninger forsikret på førsterisiko er dekningen inntil 20 % av valgt forsikringssum. • Tap ved at egen bolig ikke kan brukes. Dekningen omfatter også eventuell tapt husleie. For fritidsbolig er erstatningen begrenset til 25 000 kroner. • Merutgifter på grunn av prisstigning i normal gjenoppføringstid eller reparasjonstid. • Flytting- og lagringsutgifter ved nødvendig flytting.	<ul style="list-style-type: none"> • Utgifter til påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi uavhengig av skaden. • Tap av nytteareal som følge av påbud. • Utgifter til påbud som omfatter sikring og forebygging. • Utgifter til grunnundersøkelser utenfor den forsikrede eiendom. • Merutgifter som følge av istandsetting etter antikvariske prinsipper.

3.5 Ansvar

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Forsikringen omfatter erstatningsansvar som sikrede kan pådra seg som eier av den forsikrede eiendom. Se nærmere bestemmelser i vilkår FFE-002.001 Ansvar.	

3.6 Rettshjelp

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Forsikringen omfatter rettshjelp. Se nærmere bestemmelser i vilkår FFE-003.001 Rettshjelp.	

4. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader inntruffet i forsikringstiden som framgår under og utgifter som nevnt i punkt 3.4..

➤ Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

4.1 Brann

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Brann. • Lynnedslag og spenningsfeil på strømnettet. • Eksplosjon/sprenging. • Nedsoting.	<ul style="list-style-type: none"> • Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann. • Heksesot/kjemisk sverting. • Skade som skyldes materialfeil, svak eller feil konstruksjon, uriktig montering eller spenninger i bygget. • Skade som består i svinn, svinnsprekker og avskallinger.

4.2 Vann og annen væske

Dekkes	Dekkes ikke
---------------	--------------------

Fremtind

<ul style="list-style-type: none"> • Utstrømming av vann eller annen væske ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse fra<ul style="list-style-type: none"> ◦ bygningens rørledning med tilknyttet utstyr. ◦ akvarium. • Vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet og i en slik mengde at det blir stående vann over gulvet. • Vannskade på tilstøtende rom som følge av utett våtrom.	<ul style="list-style-type: none"> • Skade ved vanlig bruk, søl eller kondens. • Skade på våtrom som skyldes at det er utett. Med våtrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk. • Skade som skyldes vann fra tak, takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp. • Skade ved sopp, råte eller bakterier.
--	---

4.3 Brudd på bygnings rørledning for vann, gass eller annen væske

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på innvendig rørledning herunder radiator og varmtvannsbeholder. • Brudd på utvendig rørledning herunder oljetank, septiktank og drengum. • Utgifter til tining av utvendig vann- og avløpsledning erstattes med inntil 50 000 kroner inklusive merutgifter og tap som framgår i punkt 3.4.	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp. • Skade på drengledning med avløp

4.4 Annen skade

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Tilfeldige og plutselige skader.	<p>Unntakene og begrensningene som framgår i punktene over gjelder også her. I tillegg dekkes ikke:</p> <p>Skade som skyldes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, jordtrykk, frost eller tele. • materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering eller spenninger i bygget. • tingenes egne mangler, feil, svakheter eller mekanisk svikt også dersom dette skyldes slitasje, bruk eller alder. • dyr, insekter og bakterier. • vindskade på veksthus, hageanlegg, antenner, skilt, markiser og lignende. • skadeverk, jf. straffeloven §§ 351 og 352 første og andre ledd, i eller på bygning som er forårsaket av leieboer eller dennes husstand. • hakk, svinn, svinnsprekker, flekker, riper og avskallinger. • at innfatningen for isolerglass er utett uansett årsak/punktering. <p>Skade på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hageanlegg og tomt som skyldes klimatiske forhold. • utvendig basseng/boblebad som skyldes frost og snøtyngde. • brygge og flytebrygge. • takrenne og snøfanger i forbindelse med snøtyngde, snøpress eller ras på eller fra tak. • sjørørledning som alene består i svikt i forankringen mot bunnen.

4.5 Naturskade

Dekkes	Dekkes ikke
<p>Forsikringen omfatter naturskade. Se nærmere bestemmelser i eget vilkår.</p> <p>Utover dette erstattes naturskade som rammer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antenner og markiser alene når<ul style="list-style-type: none"> ◦ antennen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning eller fundament på bakken ◦ markisen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning • Flytebrygge.	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på fortøyning/moring tilhørende flytebrygge • Skade som alene består i forskyvning av flytebrygge

5. Erstatningsberegning

5.1 Oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør

Fremtind

- reparasjon
- gjenoppføring

Kontantoppgjør erstattes med 75 prosent av timesats eksklusiv merverdiavgift etter kalkyle utført av Fremtinds takstmann/leverandør, dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt.

Eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med 250 kroner i timen. Antall timer begrenses til hva som er normal utbedringstid/utførelsestid.

Felles oppgjør rutiner:

- Selskapet har rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.
- Erstatningen beregnes etter prisene på skadedagen.
- Erstatning utbetales i takt med reparasjonen.
- Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte utgifter som er påløpt ved reparasjon av skaden.
- Brann-, tyveri- og hærverkskader skal politianmeldes.

5.2 Erstatningsregler for bygning

5.2.1 Hvordan erstatningen blir beregnet

Hovedregelen er at bygningen skal tilbakeføres til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden. Det er reparasjons- og gjenoppføringskostnadene på skadedagen som legges til grunn.

Med gjenoppføring menes oppføring av tilsvarende bygning. Kjøp av annen bygning regnes ikke som gjenoppføring. Bygningen må repareres/gjenoppføres innen 5 år etter skadedagen.

Erstatningen kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen, fratrukket verdien etter skade.

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, erstattes ikke.

5.2.2 Fullverdiforsikret bygning

Bygning er til enhver tid forsikret for hva det koster å bygge tilsvarende, eller vesentlig tilsvarende, bygning.

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens verdi, meldes til selskapet for å unngå underforsikring. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom bygningens verdi før og etter tilbygget/forandringen.

5.2.2.1 Gjenoppføring eller reparasjon av bygning innen 5 år, av eier, eiers ektefelle/samboer eller livsarving

For bygning som repareres eller gjenoppføres til samme formål og på samme sted, eller på annet sted innen samme kommune hvis offentlig myndighet ikke tillater gjenoppføring på samme forsikringssted, gjøres det ikke fradrag for eventuell verdiøkning ved at gammel bygning/bygningsdel erstattes med ny.

For bygning som repareres eller gjenoppføres til annet formål og/eller på annet sted (annet gårds- og bruksnummer) gjøres det fradrag for den del av verdiøkningen som overstiger 40 prosent av bygningens omsetningsverdi før skaden.

5.2.2.2 Ingen gjenoppføring eller reparasjon av bygning innen 5 år

Det gjøres fradrag for all økning av omsetningsverdi, og erstatningen settes ikke høyere enn til forskjellen i den skadde bygningens omsetningsverdi før og etter skaden.

5.2.2.3 Gjenoppføring eller reparasjon av bygning, av andre

For bygning som ikke gjenoppføres av forsikringstaker, forsikringstakers ektefelle/samboer eller livsarving på skadetidspunktet, gjøres det fradrag for all økning av omsetningsverdi, og erstatningen settes ikke høyere enn til forskjellen i den skadde bygningens omsetningsverdi før og etter skaden.

5.2.2.4 Bygningen erstattes ved kjøp av annen bolig innen 2 år

Ved totalskade kan sikrede kjøpe en annen bygning i Norge, til samme formål som den skadede bygning.

Erstatningen er begrenset til det laveste av den skadede bygningens gjenoppføringspris eksklusiv merverdiavgift eller bygningens omsetningsverdi før skade tillagt 40 % verdiøkning.

Innenfor denne summen dekkes inntil 1 000 000 kroner til dokumenterte utgifter til oppussing og tilpasning av bygningen. Endringene må være utført innen 2 år etter overtakelse av den nyinnkjøpte boligen.

Erstatning for påbud og prisstigning dekkes ikke. Husleietap dekkes i henhold til vilkårenes punkt 5.5.2, men ikke lengre enn overtakelse av nyinnkjøpt bolig.

Sikrede plikter å sørge for samtykke fra innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett, annen tinglyst sikkerhetsrett og andre med økonomisk interesse i eiendommen.

5.2.3 Førsterisikoforsikret bygning

Bygning erstattes med inntil avtalt forsikringssum som framgår av forsikringsbeviset.

Det gjøres fradrag for den del av verdiøkningen som overstiger 40 prosent av bygningens omsetningsverdi før skaden.

Fremtind

5.2.4 Bygning/bygningskomponet som skal rives og midlertidig bygning som ikke repareres eller gjenoppføres

Erstatningen beregnes til salgsverdien av bygningens brukbare materialer etter fradrag for kostnader til riving, renovering og klargjøring for transport.

5.2.5 Bygning som ikke er i bruk

For bygning som ikke lenger er i bruk, gjøres det fradrag for all økning av omsetningsverdien. Erstatningen settes ikke høyere enn til forskjellen i bygningens omsetningsverdi før og etter skaden.

5.3 Erstatningsregler for tilbehør til bygning

Tilbehør:	Fradrag per påbegynt år	
	Fradragsfrie år:	maks 80 %:
Utvendige ledninger av annet materiale enn plast	20 år	5 %
Bunnledninger av annet materiale enn plast – ledninger som ligger i grunnen under huset	20 år	5 %
Tanker og kummer av annet materiale enn plast/glassfiber	20 år	5 %
Sjø- og jordvarmeledning	20 år	5 %
Basseng/boblebad	5 år	10 %
Berg- og jordvarmepumpe	7 år	10 %
Luft til luft varmepumpe og luft til væskevarmepumpe	5 år	10 %
Varmtvannsbeholdere, vannpumper og lignende	5 år	5 %
Varmekabler og annen innretning for oppvarming og kjøling	10 år	10 %
Innebygde elektriske husholdningsmaskiner/ -apparater	5 år	10 %
Solcelleanlegg	20 år	5 %
Smarthusløsninger/elektroniske installasjoner	5 år	10 %

Slikt fradrag gjøres kun ved skade som følge av lynnedslag, spenningsfeil på nettet, annen tilfeldig og plutselig skade og brudd på ledninger eller utstyr.

Ved ulik alder på de skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for erstatningen.

Fradraget gjøres av de totale reparasjonskostnadene.

5.4 Erstatningsregler for hageanlegg/tomt

- Erstatningsgrunnlaget for tomt (hage, hageanlegg, gårdsplass, vei og den ikke-opparbeidede delen av tomten), settes til kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden. Erstatningen beregnes etter prisene på skadedagen.
- Hvis skaden ikke repareres, erstattes det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad eller nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden.
- For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri.

Skader som ikke erstattes

- Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hageanlegg/tomt.

5.5 Erstatningsregler for tap og utgifter

5.5.1 Merutgifter ved offentlig påbud

Merutgifter ved reparasjon/gjenoppføring settes til forskjellen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av en bygning med samme størrelse, utført i samsvar med påbud.

Merutgifter ved undersøkelse av grunnforhold og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, men utført i samsvar med påbud.

5.5.2 Tapt husleieinntekt

Tap ved nedgang i husleieinntekt og/eller tap ved at egen bolig er ubeboelig, regnes fra skadedag til boligen er beboelig ved at reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.

For utleide rom beregnes avbruddstapet på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom.

For rom til eget bruk beregnes avbruddstapet på grunnlag av gjeldende markedspris for umøblerte rom.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen. Erstatningen utbetales etter hvert som inntekten ville påløpt.

Fremtind

Avbruddstapet beregnes basert på årlig markedsleie. Beregning ut fra korttidsleie omfattes ikke.

5.5.3 Prisstigning

Merutgifter som følge av prisstigning regnes fra skadedagen og for normal gjenoppførings- eller reparasjonstid for håndverkere.

Prisstigningen beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks (SSB) i gjenoppføringsperioden.

5.6 Selskapets ansvar overfor panthavere, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere

Selskapets ansvar er begrenset til det laveste av følgende beløp:

Forskjellen i eiendommens omsetningsverdi før og etter skaden, eller vedkommendes økonomiske interesse i eiendommen på skadetidspunktet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden skjedde.

For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden skjedde.

Forsikringen opphører ved eierskifte og dekker ikke krav etter avhendingslovens bestemmelser.

5.7 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlaget og verdier, og beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Reglene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

5.8 Selskapets overtakelse av panterett

Dersom selskapet er ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntre selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver. Selskapet viker prioritet for pant som var tinglyst før forsikringstilfellet/skaden.

6. Egenandel

- I erstatningsoppjøret fratrekkes egenandelen som framgår av forsikringsbeviset eller vilkårene.
- Skal erstatningen avkortet/settes ned, gjøres dette før egenandelen trekkes.
- Dersom skaden berøres av flere egenandelsbestemmelser, trekkes kun den høyeste egenandelen.
- Har sikrede flere forsikrede ting som er berørt ved en og samme hendelse i selskapet, trekkes kun den høyeste egenandelen.

6.1 Ved montert/gjennomført skadeforebyggende tiltak

Dersom FG-godkjent sikkerhetstiltak er gjennomført eller montert og i drift på skadetidspunktet, reduseres avtalt egenandel med inntil 6 000 kroner for

- gjennomført Brannforebyggende EI-kontroll bolig NEK 405-02 siste 5 år ved brannskader
- tyverialarm tilknyttet alarmsentral ved tyveriskader
- brannalarm tilknyttet alarmsentral ved brannskader
- vannalarm/automatisk vannstopper på hovedinntaket ved innvendige rørskader
- skade som alene rammer sikkerhetsutstyret som framgår over

FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd

Hvis eiendommen har installert skadeforebyggende løsninger for å forsinke eller redusere mengden av overvann i forbindelse med ekstremnedbør, trekkes ingen egenandel ved overvannskader. Tiltak som gjør at egenandelen bortfaller er tilpassede løsninger for oppsamling av vann i tanker og magasiner, infiltrasjonsgrøfter og -dammer eller tak med beplantning (grønne tak).

6.2 Bruddskade på sanitærporselen og glass i bygningens dører og vinduer

Egenandel er 2 000 kroner.

6.3 Integreerte hvitevarer

Egenandelen er 2 000 kroner.

6.4 Gjentatte vannskader

Ved gjentatte vannskader av samme årsak på samme bygning innenfor et tidsrom av 24 måneder, økes avtalt egenandel med 20 000 kroner.

6.5 Ansvar

Egenandelen er 4 000 kroner.

6.6 Rettshjelp

Egenandelen er 4 000 kroner med tillegg på 20 prosent av overskytende utgifter. Det trekkes bare én egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

6.7 Naturskade

Egenandelen som til enhver tid er fastsatt i henhold til lov om naturskadeforsikring, for tiden 8 000 kroner.

Ansvar

Vilkårs id: FFE-002.001-007 av 01.01. 2023

Det framgår av forsikringsbeviset hvilken forsikring denne ansvarsforsikringen er avtalt for.

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder de personer som fremgår av vilkårene PRE-450.100, PRE-450.200, PBK-210.100 og PBK-200.100 for henholdsvis reise, innbo og bygningsforsikring.

2. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder det sted som fremgår av vilkårene PRE-450.100, PRE-450.200, PBK-210.100 og PBK-200.100 for henholdsvis reise, innbo og bygningsforsikring.

3. Ansvar

3.1 Rettslig erstatningsansvar

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> Sikredes rettslige erstatningsansvar for skade Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til summen som fremgår av forsikringsbeviset og den gjelder for hvert skadetilfelle.	<ul style="list-style-type: none"> Ansvar som bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti. Ansvar for skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv eller noen annen på sikredes vegne tar hånd om for leie, lån, bruk og oppbevaring. Ansvar for oppreisning etter skadeserstatningsloven, jf. §§ 3-5 og 3-6, bøter og lignende. Ansvar overfor medlemmer av den sikredes familie, herunder ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/ svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn/barnebarn/samboers barn og disse personers ektefeller/samboere. Ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse. Ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med egen framdriftsmotor, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy, eller registrert trav- eller galopphest som trenes for eller deltar i løp. Likevel erstattes ansvar som eier, fører eller bruker av<ul style="list-style-type: none"> rullestol, selvgående gressklipper og snøfreser El-sykkel som ikke kan oppnå hastighet over 25 km/t hangglider/paraglider uten motor fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk seilbrett/surfebrett drone og modellfly som er registret på sikrede og benyttes under flyvning i åpen kategori A1, A2 og A3 i henhold til gjeldende regelverk fra luftfartstilsynet. Forsikringen er begrenset til skader oppstått under lek, hobbybruk eller konkurranser og omfatter objektivt ansvar med inntil 750 000 SDR (ca. 9,3 millioner nok). Ansvar for skade på ting oppstått ved maskingravings-, sprengnings-, pelings- eller rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse. Likevel erstattes sikredes ansvar i egenskap av byggherre for bygg under oppføring på den forsikrede eiendom. Det objektive foreldreansvaret for barns skadeforvoldelse, jf. skadeserstatningslovens § 1-2, nr. 2. Ansvar i yrke eller erverv. Likevel erstattes ansvar i forbindelse med ervervsrelatert drift på landbrukseiendom, såfremt dette er landbruksvirksomhet som ikke overstiger en årlig omsetning på 100 000 kroner.

Fremtind

- Ansvar for skade som sikrede har voldt forsettlig, jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-9 og 4-14.
- Ansvar ved forurensning dersom årsaken til forurensningen ikke er tilfeldig og plutselig.
- Ansvar ved overføring av smittsom sykdom.
- Styreansvar.

For ansvar knyttet til dekningen for innbo og reiseforsikring:

- Ansvar som eier av fast eiendom

3.2 Hvilke skader som erstattes

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Personskade, det vil si død, skade eller sykdom som er påført en person. • Tingskade, det vil si løsøre, dyr eller fast eiendom som er tapt eller påført fysisk skade. • Økonomisk tap som følge av den fysiske skaden. <p>Skaden må være konstatert i forsikringstiden. Alle skader som skyldes samme skadevoldende begivenhet, regnes som ett skadetilfelle, og relateres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.</p>	

4. Erstatningsregler for ansvar

4.1 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Blir det reist erstatningskrav mot sikrede, eller det kan ventes at krav vil bli reist, må selskapet underrettes så raskt som mulig. Ved erstatningskrav mot sikrede eller direkte mot selskapet, plikter sikrede for egen regning

- å gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen
- å utføre de undersøkelser og utredninger selskapet finner nødvendig
- å møte ved forhandlinger eller rettergang

Uten selskapets godkjenning må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

4.2 Selskapets plikter ved skadetilfelle

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter selskapet

- å utrede om det foreligger erstatningsansvar
- å forhandle med skadelidte
- å føre saken for domstolene om nødvendig

Selskapets egne kostnader i forbindelse med saken kommer i tillegg til forsikringssummen.

Utgifter til eksternt advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt eller godkjent betales av selskapet.

Dersom erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles kostnadene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å inngå forlik i saken eller betale kravet innenfor forsikringssummen, betaler selskapet ikke videre utgifter ved saken.

Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Framsettes krav om erstatning direkte mot selskapet, skal selskapet varsle sikrede så raskt som mulig og holde sikrede underrettet om videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelse overfor skadelidte binder ikke sikrede.

5. Egenandel

- I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandelen som framgår av forsikringsbeviset eller vilkårene.
- Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen trekkes.
- Har sikrede flere forsikrede ting som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes kun den høyeste egenandelen. Rettshjelp er ikke omfattet av denne bestemmelsen.

Retts hjelpdekningen er en refusjonsordning som erstatter utgifter til juridisk bistand ved tvist som omfattes av vilkårene for forsikringen. Vilkår for retts hjelp må leses i sammenheng med øvrige vilkår som gjelder for den enkelte forsikringen.

1. Hvem forsikringen gjelder for

Innbo- og reiseforsikring: Retts hjelpsforsikringen gjelder de personer som fremgår av vilkårene PRE-450.100, PRE-450.200, PBK-210.100 når forsikrede personer er part i tvist i egenskap av privatperson.

Hus- og fritidshusforsikring: Retts hjelpsforsikringen gjelder når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier eller fester av den forsikrede eiendommen.

Motorkjøretøy- og fritidsbåtforsikring: Retts hjelpsforsikringen gjelder når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier eller rettmessig bruker/fører av det forsikrede motorkjøretøy/den forsikrede båten.

2. Hvor forsikringen gjelder

Innbo, hus og fritidshus: Forsikringen gjelder på avtalt forsikringssted.

Reise: Forsikringen gjelder på reiser utenfor Norden.

Motorkjøretøy og fritidsbåt: Forsikringen gjelder i Norden.

3. Når forsikringen gjelder

Retts hjelpsforsikringen gjelder tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft.

Retts hjelpsutgifter dekkes ikke dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden. Med tvistegrunnlag menes de forhold som dannet grunnlaget for tvisten.

For hus/fritidshus gjelder i tillegg følgende: Dersom den forsikrede faste eiendom er solgt og forsikringen i selskapet opphørte i forbindelse med salget, erstattes retts hjelpsutgifter ved tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier. Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig som sikrede ennå ikke har flyttet inn i og avtalt egen forsikring på, erstattes retts hjelpsutgifter dersom nåværende bolig var forsikret i selskapet på kjøpstidspunktet. Dette gjelder også tvist med selger ved kjøp av tomt for bygging av egen bolig. Med bolig i denne sammenheng menes bygning som blir benyttet til fast opphold på helårs basis.

Innbo: Forsikringen dekker tvist angående leilighet som bebos av sikrede og hvor sikrede ikke har mulighet til å kjøpe egen bygningsforsikring med retts hjelpsdekning.

For kjøretøy/fritidsbåt gjelder i tillegg følgende: Dersom sikredes kjøretøy/fritidsbåt er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, erstattes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier/rettighetshaver.

4. Retts hjelp

4.1 Retts hjelp

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> Rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retts hjelpere jf. domstoloven § 218, retts gebyr, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist. Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten dekkes med inntil 20% av den totale forsikringssum. Utgifter til vitner erstattes bare ved hovedforhandling og bevisopptak. Idømte saks kostnader erstattes i første instans. Tilkjente saks kostnader går til fradrag. Likevel erstattes slike saks kostnader når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.	<ul style="list-style-type: none"> Retts hjelpsutgifter for juridiske personer erstattes ikke.

4.2 Retts hjelp

Dekkes	Dekkes ikke
Rimelige og nødvendige utgifter til tvist som hører inn under de alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1, eller jordskifteretten.	<ul style="list-style-type: none"> Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Tvist som gjelder fast eiendom utenfor Norden. Tvist som gjelder annen eiendom enn den forsikrede eiendom eller det forsikrede objekt. Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om

Fremtind

Med tvist menes at et krav er framsatt og helt eller delvis bestridt. Vedvarende taushet i mer enn 2 måneder hos motpart anses som tvist.

En tvist ansees ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Utgifter til behandling i Finansklagenemnda dekkes med inntil 15 000 kroner.

Saker som behandles i forliksrådet eller jordskifteretten dekkes med inntil 25 000 kroner.

omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.

- Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til sikredes forsikrede eiendom.
- Tvist som gjelder veksel sak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsordning, forhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er skyldner.
- Straffesak og ærekrenkelsessak. Likevel erstattes sikredes utgifter når denne i slik sak krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt.
- Ekspropriasjonssak
- Skjønns sak hvor sikrede søker å tilegne seg rettighet over annen eiendom.
- Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel erstattes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandling unntatt fra dekning.
- Tvist i saker om personskade, hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel erstattes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor sakskostnadsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistelovens bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.
- Tvist om oppholdstillatelse i Norden.
- Tvist om salær
- Tvist om trav og galopphester

For rettshjelpsforsikring gjennom innbo-, reise-, hus- og fritidshusforsikring dekkes ikke tvister som eier fører eller bruker eller tvister som ellers gjelder

- Motorkjøretøy
- Arbeidsmaskiner med eget fremdriftsmaskineri
- Båt over 15 fot eller med påhengsmotor over 10 HK, vannjet og vannscooter
- Luftfartøy

5. Erstatningsregler og plikter i skadeoppgjøret

5.1 Erstatningsberegning

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til sikredes økonomiske interesse eller 100 000 kroner, selv om det er flere parter på sikredes side. Dersom det er tre eller flere parter på sikredes side i saken kan forsikringssummen utvides til 250 000 kroner per tvist. Ektefeller/samboere i samme tvist regnes som én part.

Erstatning og egenandel fordeles på antall parter på samme side i tvisten. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i flere forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpsforsikring under flere forsikringer i ett eller flere selskap

Parter uten forsikringsdekning holdes utenfor ved erstatningsberegningen. Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og sakskostnader forårsaket uten rimelig grunn må sikrede betale selv.

Fremtind

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent sakskostnader, må sikrede på forhånd ha godkjenning fra selskapet dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne sakskostnader. Uten slik godkjenning går tilkjente sakskostnader i dommen til fratrett i erstatningen.

5.2 Egenandel

Egenandelen fremgår av forsikringsbeviset. I tillegg må sikrede selv betale 20 prosent av utgifter til advokat og sakkyndig bistand. Det trekkes bare én egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side. Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen trekkes.

6. Sikrede sine plikter og rettigheter

6.1 Meldefrist

Twist må snarest mulig meldes skriftlig til selskapet, senest ett år etter at tvisten er oppstått og advokat er engasjert. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet, eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

6.2 Valg av advokat

Sikrede velger selv advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Er det flere parter på samme side med tilsvarende interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

7. Selskapet sine rettigheter

Ved krav om oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats.

Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves erstattet under forsikringen. Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

Naturskade

Vilkårs id: FFE-001.001-006 av 01.01.2023

1. Hva forsikringen omfatter

1.1

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Brannforsikrede objekter i Norge. • Når forsikret bygning er et bolighus eller fritidshus omfattes tomt oppad til 5 mål rundt forsikret bygning. Tilsvarende omfattes den del av vei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor. For øvrige bygninger omfattes kun utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang i tillegg til bygning.	<ul style="list-style-type: none"> • Produksjonsskog, avling på rot, dyrket mark, beite og utmark, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter og gjenstander i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. Selskapet erstatter likevel naturskade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge. • Gjenstander som det ikke er naturlig å brannforsikre, for eksempel bruer, klopper, moloer, stein- og betongbrygger, damanlegg, tunneler og lignende. • Flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkludert feste på land. • Byggverk eller gjenstander i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder. • Antenner, skilt, markiser og lignende. • Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre erstattes ikke.

---

2. Hvilke skader som erstattes

2.1

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> Skader som direkte skyldes naturulykke som skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. § 1 i Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70.	<ul style="list-style-type: none"> Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang. Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte og lignende.

---

3. Andre spesielle bestemmelser om naturskade

Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes bygningen som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd.

I stedet for å erstatte tomt og bygninger kan forsikringsselskapet velge å sikre eiendommen, forutsatt at den sikrede samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse mot ny naturskade at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Forsikringsselskapet skal dekke utgiftene til sikringstiltakene og sørge for ettersyn og vedlikehold.

Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal forsikringsselskapet erstatte tomtens omsetningsverdi før skaden. Erstatningen er oppad begrenset til verdi tilsvarende fem dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus skal dessuten erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, gjelder tilsvarende selv om huset ikke er skadet.

Nødvendige redningsutgifter erstattes inntil gjenoppføringsprisen når forsikret objekt er skadd eller direkte truet ved utløst naturulykke. Andre gjenstander enn bygning erstattes med gjenanskaffelseprisen.

Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for ikke å ha forebygget skaden eller hindret dens omfang. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, vedkommende sin mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last. Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av myndighetene. Overskrids denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

4. Klagenemda for naturskadesaker

Sikrede eller selskapet kan forelegge spørsmål om det foreligger en naturskade, betingelser for nedsettelse eller nektelse av erstatning med videre for Klagenemda for naturskadesaker. Vedtak fra Klagenemda for naturskadesaker kan ikke påklages.